

روت کتابی

مقدمه

«روت» کتابی موابلی بئر آروادین اورک یانديران حیات حکایتی دثر. موابلی روت ائسرائیل لی بئر کشئییه آره گدثر. آری اؤلندن سونرا او، قایین اناسینا سونسوز وفا گۆرسه دئب ائسرائیللی لرئن ائناندیغی تارییا بوتون اوره یی ائله اومئد باغلا ییر. تار ی دا روتون وفالی اوره یینی گۆروب اونا تزه بئر اومئد قاپیسی آچیر. روت کی، قلبی قیریلیمیش، قرئب و تنها بئر دول آرواد ائدی، تارینین سونسوز مرحمتی نتیجه سئنده ائسرائیل خالق ی آراسیندا ساکنن اولور. او، داوود پیغمبرئن جده سی دثر.

«روت» کتابیندا آیدین گۆرسه دئثر کی، هر کس تارییا اوز توتسا، تاریدان برکت آلا ر.

کتابین مضمونو:

ناعومئئن روتلا بیت لیمه قاییتما سی ۱:۱-۲۲

روت بو عزه راست گلئر ۲:۱-۱۸:۳

بو عزئن روتلا اولئمه سی ۴:۱-۲۲

«خیر، بئز ده سئنه بئرلنكده خالقینین یانینا گدئرنك.» ۱۱ آما ناعومی ددی: «قیزلاریم، قاییدین گدئن. نیه گرک منمله گده سئئز؟ مگر بطنمده گنه اوغوللاریم وار کی، سئزه آر اولسونلار؟ ۱۲ قاییدین، قیزلاریم! گدئن. من ائندی آره گتمک اوچون چوخ یاشلی یام. دسَم کی، اومئندم وار، حَتّا بو گجه آره گدئب اوغوللار دوغاجاغام، ۱۳ مگر اونلار بؤیونه قدر گؤزله یَرسئئز؟ آره گتمه یئب مگر صبر ادرسئئز؟ یوخ، قیزلاریم! منم وضعئم سئزنكئندن داها چتئندئر، چونکی منم ضدئمه قالخان ربئن ائلدئر.» ۱۴ اونلار گنه ده بركدن آغلاشدیلار. عورپا قایین آناسینی اوپوب وئدا علاشدی، آما روت اونا ساریلدی. ۱۵ ناعومی روتا ددی: «باخ، قایین آروادی اؤز خالقینین و آلاهلارینین یانینا قاییتدی، گل سن ده اونون دالینجا گری قاییت.» ۱۶ آما روت ددی:

«مجبور اتمه کی، سنی ترک اِدم

و سئنه گتمه یئم.

بئل کی، هارایا گده سن، اورایا گده جیم،

هارادا قالاسان، اورادا قالاجاغام؛

خالقین منم خالقیم اولاجاق،

تارین دا منم تاریم.

۱۷ هارادا اؤله سن،

اورادا اؤله رم،

اورادا دا باسدیریلارام.

اگر اؤلومدن باشقا بئر شی منی سندن

آیرسا،

قوی رب منه بله سئنی و

بوندان داها بئرنئی اتشن.»

۱۸ ناعومی روتون اونونلا گتمک اوچون بله قرارلی اولدوغونو گؤزند، آرتیق اونا بئر شی دمه دی. ۱۹ بله جه هر ائكسسی بیت لِحْم قدر گدئب اورایا چاتدیلار. بیت لِحْمه داخل اولاندا، دؤنوشلری بوتون شهر اهالئسئنی حرکته گئردی و ددئلر: «ناعومی بودور؟»

اَلْمَلِكُنْ عَائِلَه سِی ائله موآب تورپاغینا کۆچمه سی

۱ داورلرنن حؤکم اتدئی گونلرده، اؤلكه ده قیتلیق اولدو. اِلَه بو واختلاردا یهودانین بیت لِحْم شهرئندن بئر كئشی، آروادی و ائکی اوغلو ائله بئرلنكده، موآب تورپاغینا کۆچدو کی، موؤقتی اورادا یاشاسین. ۲ بو كئشئنن آدی اَلْمَلِكْ، آروادینین آدی ناعومی، بئر اوغلونون آدی مَخْلون، او بئرئنن آدی دا كئلیون ائدی. اونلار یهودانین بیت لِحْم شهرئندن اولان اِفْرَاتلی لار ائدئلر. بو آدمالار موآب تورپاغینا گئلب اورادا قالدیلار. ۳ سونرا ناعومئئنن آری اَلْمَلِكْ اؤلدو و او، ائکی اوغلو ائله قالدی. ۴ اوغوللاری اؤزلرنه موآب قیزلاریندان آرواد آلدیلار. بو آروادلارین بئرئنن آدی عورپا، او بئرئنن آدی دا روت ائدی. اونلار اون ائله یاخین بو تورپاقدا یاشادیلار. ۵ سونرا مَخْلون و كئلیون دا اؤلدو، ناعومی هم اوغولسوز، هم ده آرسئز قالدی.

بیت لِحْمه قاییتما

۶ بئر گون ناعومی گئلنلری ائله آیاغا قالخدی کی، موآب تورپاغیندان گری قاییتسین. چونکی او، موآب تورپاغیندا اشتئمئشدی کی، رب اؤز خالقینا نظر سالیب اونلارا چؤرك ورتب. ۷ بله جه ناعومی یاشادیغی یردن آیریلدی، اونون ائکی گئلنی ده اونونلا ائدئلر؛ گدئردئلر کی، یهودا اؤلكه سئنه قاییتسینلار. ۸ ناعومی هر ائکی گئلئنه ددی: «گدئن، هر بئرئنئز آنانیزین اؤنه قاییدین. رب سئزه مهربان اولسون، نجه کی، سئز منه و مَرَحوملارا مهربانلیق اتدئئز. ۹ رب اِلَه اتشن کی، هر بئرئنئز آر اؤئنده راحتلیق تاپاسینیز.» سونرا او، گئلنلرنی اؤیدو و اونلار هؤنکوروب آغلادیلار. ۱۰ گئلنلری اونا ددئلر:

سحردن گلب، ائندئيه جگ بورادادير، تالوار
آلتيندا دالاپ آز دئنجلب.»

۸ او واخت بوغز روتا ددی: «منه قولاق
آس، قيزيم! باشاق ييغماق اوچون آیری زمئيه
گتمه. بورادان گتمه، منتم کنز قيزلاريملا قال.
۹ گوزونو بئچئنچلرئن بئچدئیی بو زمئيه دئک
و قيزلارین دالینجا گت. نؤکرلره امر اتمئشم
کی، هچ کئمن سنئنه ائشی اولماسین.
سوسوز اولاندا، سو قابلارینین یانینا گت
و نؤکرلرئن چکدئیی سودان ائچ.» ۱۰ روت
باشینی آیب یره جک تعظم اتدی و ددی:

«نه يه گؤره من گؤزلرئنده لوطف تاپدیم کی،
منتم قیدئمه قالاسان. من کی، بئر قریئم؟»
۱۱ بوغز اونا جاواب وردی: «آرئن اؤلئند
سونرا قایین آنانا اتدئین هر شی اشتهئشم.
سن آتانی، آنانی، دوغما تورپاغینی آتیب،
تانیمادیغین بئر خالقین یانینا گلئسن. ۱۲ بو
ائشئن عوضنی، قوی رب ورسئن! قوی
ائسرائئلن تارپسی رب کی، اونون قانادی آلتینا
سیغینماق اوچون گلبسن، سنه بول عوض
ورسئن!» ۱۳ روت ددی: «قوی سنن گوزونده
تاپدیغیم بو لوطف آسکئلمه سنن. نه ده منه
تسلی وردئن. سنن کنزئرئنه تاي اولمادیغیم
حالدا، بو کنزئرئنه مهرئان سؤزلر دئن.»

۱۴ یمک زامانی بوغز روتا ددی: «بورایا گل،
سن ده چؤرکدن په، تئکهنی سئره-شئره
باتیر.» بله جه آرواد گلب بئچئنچلرئن یانیندا
ایلکشدی. بوغز اونا قوورغا اوزاتدی. آرواد
پیئب دویبدو و یمه بئندن آرتیق دا قالدی.
۱۵ روت باشاق ییغماق اوچون آیاغا قالخاندا،
بوغز نؤکرلرئنه امر ادب ددی: «قویون او حتا
دزلردن ده باشاق ییغسین، اونو ائنجئمه یئن.
۱۶ دزلر آراسیندان چکئب اونون اوچون ده
آتین کی، او دا ییغسین. اونو قیناماین.»

۲۰ ناعومی اونلارا ددی: «منه ناعومی* دمه یئن،
منه مارا* دئین، چونکی قادئری موطلق
حیاتیمی آجی ادئب. ۲۱ من بورادان دولو
چیخدیم، رب منی بوش قایتاردی. ائندی
کی، رب منم ضدئمه قالخیب و قادئری
موطلق باشیما موصئت گئئرئب، داهانیه
منی ناعومی جاغیریسینیز؟»

۲۲ بله جه، ناعومی موآب تورپاغیندان
گلئنی موآبلی روتلا برابر گری قایتیدی.
اونلار بیت لجمه آریا بئچئننی باشلاناندا
گلدئلر.

روت بوغزن زمئسئنده

۲ ناعومئشن آری طایفاسیندان بوغز
آدلی وارلی بئر قوحومو وار ائدی کی،
ائلملکئن طایفاسیندان ائدی.

۲ بئر گون موآبلی روت ناعومیه ددی:
«ائجازه ور، زمئيه گدئم. کئمن گوزونده
لوطف تاپسام، اونون دالینجا باشاق ییغیم.»
ناعومی اونا ددی: «گت، قیزیم.» ۳ روت کتدی
و بئر زمئيه گئرئب بئچئنچلرئن دالینجا باشاق
ییغماغا باشلادی؛ روت تصادوقن او ساحه یه
گئرمئشدی کی، ائلملکئن طایفاسیندان اولان
بوغزنکی ائدی.

۴ بو واخت بوغز بیت لجمدن گلدی و
بئچئنچلره ددی: «رب سنزئنه اولسون!»
بئچئنچلر جاواب وردئلر: «رب سنه برکت
ورسئن.» ۵ بوغز بئچئنچلره نظارت ادن
نؤکرئنه ددی: «بس بو جاوان آرواد کئمندئر؟»
۶ بئچئنچلره نظارت ادن نؤکر جاواب وردی:
«بو، او جاوان موآبلی آرواددیر کی، ناعومی ائله
بورایا موآب تورپاغیندان گلب. ۷ منه ددی:
”حاهش ادئرم، قوی بئچئنچلرئن دالینجا
دوشن باشاقلاری دزلرئن آراسیندان ییغیم.”

خرمنه ان. اَمّا او يېئب-ائچمه يئنى قورتارماينجا
اۋزونو اونا گۆرسدمه. ۴. اِلَه كى، ياتماغا گتدى،
يرئنى تاپيب اياقلارينين اوستونو اچ و اورادا
يات. سونرا نه اتمك لازيمدير، او اۋزو سنه
دئيه جك. ۵. روت اونا ددى: «دئىكلرئتن
هاميسينا عمل ادهرم.»

۶. روت خرمنه اندى و قاين اناسينين بوتون
تاپشيريقلارينا عمل اتدى. ۷. بوغز يېئب-
ائچب كفى كۆگكندن سونرا، ياتماق اوچون
محصول تاياسينين كنارينا گتدى. روت
دا گزئلجه گلدى و اياقلارينين اوستونو
آچيب اورادا اوزاندى. ۸. گجه ياريسى بئردن
بوغز دئسكئندى و چورئلب باخاندا گۆردو
كى، اياقلارى آلتيندا بئر آرواد اوزانيب.
۹. بوغز آروادا ددى: «سن كنمسن؟» آرواد
جاواب وردى: «من كنئزن روتام. اته يئئله
بو كنئزن ده اوستونو اۋرت، چونكى سن
منم قورتاراجاق قَيوموسان.» ۱۰. بوغز ددى:
«قوى رب سنه بركت ورسئن، قيزيم! آخىركى
مهربانليغين اولكئندن ده ياخشى دير. چونكى
جاوان كئشئلرن دالينجا گتمه دئن، ائستر
كاسيب اولسون، ائستر وارلى. ۱۱. قيزيم، داه
قورخما! دئئين هر شىي سنن اوچون اده جيم.
شهرئمئزن بوتون اھالئسى ياخشى بئئر كى،
سن شخصئتلى بئر آروادسان. ۱۲. دوزدور،
سننن قَيومون منم، اَمّا مندن ده ياخين بئر
قَيوم وار. ۱۳. بو گجه نى قال، صاباح اگر او
آدام سنه قَيوم اولماق ائسته سه، چوخ ياخشى،
قوى اولسون. يوخ، اگر بوندان ائمتناع اتسه،
وار اولان رب حاقى، سننن قَيومون من اۋزوم
اولاجاغام. حله لك صاباحا قدر يات.»

۱۴. بله جه روت اونون اياقلارى آلتيندا
صوبحه جك ياتدى و سحرئن آلاقلارنليغيندا،
گۈزون حله ياخشى سچمه دئىي واختدا اياغا

۱۷. روت آخشاما قدر زَمَنده باشاق ييغدى
و ييغديغى باشاغى دۇيوب بئر افايا ياخين*
آرپا چيخارتدى. ۱۸. سونرا اونو گۆتوروب
شهره گلدى. قاين اناسى اونون نه قدر باشاق
ييغديغىنى گۆردو. روت ناهاردا دويسانان
سونرا آرتيق قالان يمه يئنى قاين اناسينا وردى.
۱۹. قاين اناسى اونا ددى: «بو گون هارادا باشاق
ييغدين؟ هارادا ائشله دئن؟ سنه حۇرمات ادن
قوى بركت آلسين!» روت يانيندا ائشله دئىي
آدام حاقيندا قاين اناسينا دانئشيب ددى: «بو
گون يانيندا ائشله دئيم آدامين آدى بوغزدئر.»
۲۰. ناعومى گلئئنه ددى: «دئرئلردن و اۋوللردن
اۋز مهربانليغىنى قيميماي رب، قوى اونا
بركت ورسئن!» ناعومى گئنه روتا ددى: «او
كنشى ياخين قوحوملاريميزدان بئرئ دئر. او
بئزى قورتاراجاق قَيومدور» ۲۱. موآبلى روت
ددى: «بئر ده او منه ددى كى، ”منم بئچئئئم
قورتارانا قدر ائشچئلرئمله بئرلئكه ائشله.“»
۲۲. ناعومى گلئئنه ددى: «قيزيم، اونون كنز
قيزلارى ائله ائشلكمه يئن چوخ ياخشى دير،
يوخسا آيرى زَمئلرده سنى ائنجئدرلر.»
۲۳. بله جه، روت آرپا و بوغدا بئچئلرى
قورتارانا قدر، بوغزن كنز قيزلارينين يانيندا
باشاق ييغدى و قاين اناسى ائله بئرلئكه
باشادى.

روت بوغزن خرمنئده

۳. بئر گون قاين اناسى ناعومى روتا
ددى: «قيزيم، مگر منه گركلئ دئئل
كى، سننن راحتليغين اوچون بئر ير آختاريم؟
۲. كنز قيزلارى ائله ساحه سئئنه ائشله دئين
بوغز مگر بئزم قوحوموموز دئئل؟ باخ، او بو
آخشام خرمنده آرپا سووورور. ۳. سن ده
يويون، عطئرلن و لاپ گۈزل پالتارينى گيئئب

«زمننى ناعومئدن ساتين آلاندا، اونون مرحوم اوغلونون آروادى موأبلى روتو دا آرواد آلمالى سان كى، مرحومون آدى اؤز اثرى اوستونده قالسين.»^۶ قَيوم اولان آدام ددى: «من اونا قَيوملوق اده بئلمهرم، يوخسا اؤز اثرئىم داغىلار. منئم وظئفه مى سن اؤز عؤدهنه گؤتور، من قَيوم اولان بئلمهرم.»

^۷ قَدِّم زامانلاردا ائسرائىلده بله بئر عادت وار ائدى: قَيوملوق وظئفه سئنى ائجرا ائنده و مال دئيشنده بئرى اؤز چاريغىنى چيخارديب آيريسينا وَرْدى كى، موقاوئله نئن باغلانماسينا شهادت اولسون. بو، ائسرائىلده راضىلاشما اوصولو ائدى. ^۸ قَيوم اولان آدام بوغزه ددى: «سن اؤزون ساتين آل.» سونرا دا اؤز چاريغىنى چيخارتدى. ^۹ بوغز آغساقاللار و بوتون خالقا ددى: «سئز بو گون شاهندسئنز كى، من ائلمكئن بوتون مولكونو، كئليون و مَخلونون بوتون مولكلرئنى ناعومئدن ساتين آليرام. ^{۱۰} بوندان علاوه، مَخلونون دول آروادى موأبلى روتو دا اؤزومه آرواد آليرام كى، مرحومون آدى اؤز اثرى اوستونده قالسين، اله كى، مرحومون آدى قارداشلارى آراسيندان، يورد قاپيلاريندان سئلئتمه سئنى. سئز ده بو گون شاهندسئنز.» ^{۱۱} دروازا يانينا ييغىلان بوتون خالق و آغساقاللار دئلئر: «بئر شاهئدئك. قوى رب سئنى وئنه گلن آروادى، ائسرائىل وئنى قوران او ائكى آرواد راحتل و لئيه كئنى اتسئن. افراتادا ياخشى ائشلىر گؤره سن و بيت لئحمده آدين تانينسين. ^{۱۲} قوى رب سئنى وئنى بو جاوان آرواددان گلن نسلله، تامارين يهودايا دوغدوغو پرىصن وئى كئنى اتسئن.»

^{۱۳} بلهجه بوغز روتو آلدى و روت اونا آرواد اولدو. بوغز اونونلا ياتدى. رب روتون بطنئنه قووت وردى و روت بئر اوغول دوغدو. ^{۱۴} آروادلار ناعومئيه دئلئر: «رَبِّن آدى موبازك اولسون كى، بو گون سنى قَيومسوز بوراخمادى. قوى اونون

قالخلىدى، چونكى بوغز دئمئشلىدى: «قوى هج كس بئلمه سئنى كى، خرمنه آرواد گلئب.» ^{۱۵} سونرا بوغز روتا ددى: «اوست اؤرتيئونو گؤتور، بورادا توت.» روت اؤرتيئونو گؤتوروب كناريندان توتدو. بوغز آلتى اؤلچو آرپانى اؤرتيئون اوستونه توكوب اونا وردى. روت شهرة قايتىدى.

^{۱۶} او، قايين آناسينين يانينا گلنده، قايين آناسى اونا ددى: «نجه اولدو، قيزيم؟» روت بوغزن اونا نه ائدئئنى ناعومئيه دانئشلىدى. ^{۱۷} سونرا ددى: «او منه بو آلتى اؤلچو آرپانى وئرب ددى كى، قايين آنانين يانينا الى بوش قايتما.» ^{۱۸} ناعومى روتا ددى: «قيزيم، گؤزله، گور بو ائشئن اخىرى نجه قورتارير؛ چونكى او آدام بو ائشى بو گون اخيرا چاتديرميئنجا آرام اولماياجاق.»

بوغزن روتلا اولئمه سى

۴ بوغز شهرئن دروازاسينا چيخيب آدمالار ييغىلان يرده اوتوردو. بوغزن دئئى قَيوم اورادان كچئردى. بوغز اونا ددى: «دوستوم، بئر دؤن، بورادا اوتور.» او دا گلئب اورادا اوتوردو. ^۲ شهر آغساقاللاريندان اون آدمى دا چاغيريب اونلار ددى: «سئز ده بورادا اوتورون.» اونلار دا گلئب اوتوردولار. ^۳ بوغز بو قَيوما ددى: «موأب تورپاغيندان قايديدان ناعومى، مجبوردرور قارداشيميز ائلمكئن زمئسئنى ساتسين. ^۴ من ده دوشوندم كى، سنه خبر وئرم: بورادا اوتورانلارين و خالقيمين آغساقاللارى حوزوروندا اورانى ساتين آل. اگر سن بو قَيوملوق وظئفه سئنى يرئنه يئتره جكسن، بونو ات، اگر بوندان ائمتئناغ ائدرسن، بونو آچيق ده، من ده بئلم؛ چونكى سندن باشقا كئمه يوخدور كى، بو وظئفه نى عؤده سئنه گؤتورسون. فقط سندن سونرا من وارام.» او، بوغزه ددى: «قَيوملوق وظئفه سئنى من يرئنه يئترهرم.» ^۵ بوغز ددى:

داوودون نسل شجره‌سی

۱۸ پَرِصَن نسلِ بودور: پَرِص خِصرونا
 آتا اولدو. ۱۹ خِصرون راما آتا اولدو. رام
 عَمَمَنادابا آتا اولدو. ۲۰ عَمَمَناداب نَخشونا آتا
 اولدو. نَخشون سَلمون آتا اولدو. ۲۱ سَلمون
 بوَعَزَه آتا اولدو. بوَعَز عوبِدَه آتا اولدو.
 ۲۲ عوبِد يَسَهيه آتا اولدو. يَسَه ده داوودا آتا
 اولدو.

آدى ائسرائيلده تائينسين. ۱۵ قوی بو کۆرپه
 سنی جانلانديرسين و قوجا واختيندا سنی
 ساخلاسين. چونكى اونو، سنی سَوَن گلئثن،
 سنه يَدَى اوغولدان داها ياخشى اولان
 دوغوبدور. ۱۶ ناعومی اوشاغی باغرينا باسیب
 اونون دایه‌سی اولدو. ۱۷ قونشو آروادلار اونا
 آد قويوب ددئلر: «ناعومی اوچون اوغول
 دوغولوب.» اونون آدینی عوبِد قويدولار. او،
 داوودون آتاسی يَسَه‌ئنن آتاسی دير.

